

**UCHWAŁA NR XXXVII/182/2018
RADY GMINY PERZÓW**

z dnia 19 marca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Perzów na lata 2018-2021.**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Perzów na lata 2018-2021.**

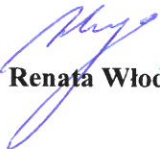
Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. ; poz. 1875 ze zmianami) oraz art. 6 ust.2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. ; poz. 1390 ze zmianami) **Rada Gminy Perzów uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Perzów na lata 2018-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Perzów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia .

Przewodnicząca Rady Gminy
Perzów

Renata Włodarczyk

Załącznik
do uchwały nr XXXVII/182/2018
Rady Gminy w Perzowie
z dnia 19 marca 2018r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PERZÓW NA 2018-2021 ROK

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.),

1. Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie to zjawisko zarówno osobiste, jak i społeczne. Może jej doświadczyć każdy, bez względu na miejsce zamieszkania, wykształcenie, status materialny czy społeczny.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, od której jakości zależy wartość społeczeństwa, jak również los jednostki. Człowiek przeżywa w niej najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowości, poglądy na świat. Zatem dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości i opieki, bezpieczne i ciepłe miejsce domowego ogniska, schronienie przed całym złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru i cierpienia.

W obecnym stanie prawnym istnieje wiele uregulowań zarówno ustawowych, jak i szczególnych, które wpływają na coraz skuteczniejszą ochronę prawną osób doświadczających przemocy w rodzinie. Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie w ujęciu prawnym jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Określa ona zadania służb i instytucji, które mają udzielać wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz zasady pracy zarówno z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, jak również jej doznającymi.

Zgodnie z definicją ustawową zawartą w art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez przemoc w rodzinie należy rozumieć: "jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste". Jak jednoznacznie wynika z treści definicji, przemocą w rodzinie będą zarówno działania lub zaniechania naruszające prawa - niekoniecznie normy prawa karnego- lub dobra osobiste. Najczęściej przemocą, która narusza prawo, ale nie jest przestępstwem, pochodzi z przemocy psychicznej i ekonomicznej. Wszelkiego rodzaju poniżanie, dyskredytowanie, obniżanie wartości drugiego człowieka, narzucanie własnej woli, wydzielania środków finansowych, brak informacji o stanie finansowym rodziny i wiele innych - to przykłady stosowania przemocy bez naruszania normy prawa karnego. Wszelkiego rodzaju naruszenie nietykalności cielesnej, groźba bezprawna, złośliwe niepokojenie, zmuszanie do kontaktów seksualnych zawsze będzie przestępstwem.

Na podstawie cytowanej wyżej ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury "Niebieskiej Karty" oraz obowiązek wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o obrażeniach dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Ustawa określa również zasady wydawania nakazów opuszczenia mieszkania przez sądy cywilne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także inne rozwiązania prawne, których celem jest udzielenie skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Prezentując przegląd przepisów prawnych, których celem ma być udzielenie odpowiedniej ochrony osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, należy również wspomnieć o Kodeksie karnym, w którym ujęte jest przestępstwo znęcania się nad rodziną, za które grozi odpowiedzialność karna, łącznie z możliwością skazania sprawcy przemocy na karę pozbawienia wolności. Nie bez znaczenia jest również prawo rodzinne, które umożliwia sądom rodzinnym ingerencję we władzę rodzicielską, jeśli jest ona wykonywana w sposób niewłaściwy, a także możliwość chociażby zakazania kontaktu sprawcy przemocy w dzieckiem.

Zjawisko przemocy domowej definiowane jest jako „każde działanie jednego z członków rodziny lub zaniedbanie, które zagraża życiu, cielesnej i psychicznej integralności lub wolności innego członka tej samej rodziny bądź poważnie szkodzi rozwojowi jego (jej) osobowości”. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątpienia należy zakwalifikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Przemocą w rodzinie określa się fizyczne, psychiczne i seksualne maltretowanie dziecka, maltretowanie lub zaniedbywanie osób starszych, przemoc międzyrodzeństwem, maltretowanie rodziców przez dzieci.

Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu, a przede wszystkim w rodzinie.

Prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie należy do zadań własnych gminy, której obowiązkiem jest zdiagnozowanie problemu na obszarze lokalnej społeczności, a następnie podjęcie skutecznej pracy, zmierzającej w kierunku edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem.

Niezbędne jest zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Zadania prowadzone i realizowane przez gminę powinny być zadeklarowane i ujęte w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, którego podstawowym celem jest stworzenie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zwiększenia dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy dla osób uwięzionych w przemoc oraz motywowanie społeczności lokalnej, organizacji i instytucji do podejmowania działań na rzecz ofiar przemocy.

2. Aspekty prawne odnoszące się do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Podstawowym aktem prawnym odnoszącym się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Polsce jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390 ze zm.)

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w

Art. 3 mówi: „osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego, zawodowego i rodzinnego
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, poprzez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie ”

- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

W art. 6 ustępie 2 ustawa określa, że „do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie , w tym

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie ;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmacnianiu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie ;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych .

3. Diagnoza problemów społecznych z uwzględnieniem w szczególności problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Perzów i istniejące zasoby do realizacji

3.1. Analiza sytuacji na obszarze gminy – statystyki dotyczące przemocy – dane lokalne

Z diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Perzów przeprowadzonej w 2017 roku wynika, iż jedna czwarta respondentów deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie. Niezadawalająca jest liczba osób, która wie do jakich instytucji może się zgłosić osoba doświadczająca przemocy w rodzinie. Społeczność gminy w większości prezentuje pożądane poglądy w tematyce przemocy w rodzinie, niestety nie zawsze są one wyrażone kategorycznie ("raczej"), a dodatkowo około kilkunastu- dwudziestu kilku procent mieszkańców ulega w tym zakresie stereotypom. Najbardziej w tym względzie wypadli oni w pytaniu o to czy przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego- zdecydowany sprzeciw wobec takiego poglądu wyraziła niecała jedna czwarta badanych. Jeśli chodzi o przekonania dotyczące wychowania dzieci to trudno jednoznacznie ocenić poziom świadomości mieszkańców na temat szkodliwości niektórych metod wychowawczych . Z niepokojem należy jednak patrzeć na liczbę osób , która zdecydowanie popiera pogląd, że dziecko powinno bać się rodzica (szacunek wobec rodzica to nie to samo co lęk przed nim), oraz, że klapsy (czyli tak naprawdę pewien rodzaj przemocy fizycznej) należy stosować regularnie, niejako zapobiegawczo, aby dziecko dobrze wychować.

W dniu 22 lipca 2011 roku po raz pierwszy Wójt Gminy Zarządzeniem powołała Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Perzów, którego celem jest pomoc m.in osobom , rodzinom w przezwyciężeniu ich problemów poprzez efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu. Współdziałanie w innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym

Powyższe cele realizowane są m.in poprzez podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury "Niebieskiej karty". W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty , służby zdrowia, sądu , gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizacji pozarządowej.

W okresie od lipca 2011 roku do grudnia 2017 roku do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **41** "Niebieskich Kart" dotyczących podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie. Podmiotami które wszczynały procedurę Niebieskiej Karty była Policja oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W wyniku podejmowanych działań w 36 rodzinach procedura Niebieskiej Kart została zakończona z powodu ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Ofiarami przemocy w rodzinie były kobiety oraz dzieci, natomiast sprawcami przemocy mężczyźni będący często pod wpływem alkoholu, a zatem prawdopodobieństwo wystąpienia aktów przemocy jest znacznie większe w rodzinach alkoholowych niż w pozostałych.

3.2. Adresaci Systemu:

1. Ofiary przemocy.
2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci.
3. Rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy.
4. Przedstawiciele instytucji i służb pracujący z osobami dotkniętymi przemocą (pedagodzy, nauczyciele, pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy, pracownicy służby zdrowia, duchowni i in.).
5. Przedstawiciele władz lokalnych.
6. Społeczeństwo.

3.3. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie przemocy w rodzinie – instytucje i organizacje pracujące w obszarze profilaktyki i pomocy ofiarom przemocy

Rozwiązywanie problemów przemocy w rodzinie wymaga współdziałania szeregu instytucji oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, aby skutecznie zapobiegać stosowaniu przemocy w rodzinie.

W Gminie Perzów w rozwiązywanie tych problemów i realizację programu powinny zaangażować się następujące instytucje i osoby :

1. Wójt Gminy
2. Gminny Zespół Interdyscyplinarny
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
4. Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Kępnie – pełniący swoją służbę w Gminie Perzów,
5. Szkoły i placówki oświatowe,
6. Służba zdrowia: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Perzowie oraz pielęgniarki środowiskowe,
- 7) Instytucje Kultury,
- 8) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 9) Organizacje pozarządowe
- 10). Kuratorska służba sądowa.

4. Zasady działania Programu

W zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą, oddziaływania na osoby stosujące przemoc oraz podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

- 1) wzajemnej współpracy i współdziałaniu władzy publicznej, organizacji pozarządowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwem;

2) szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

5. Cel główny Programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

5.1. Cele strategiczne Programu i ich realizacja:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy:

Sposób realizacji:

- prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno-edukacyjnych w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników,
- wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym,
- propagowanie pozytywnych rozwiązań merytorycznych, organizacyjnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- prowadzenie lokalnej kampanii informacyjnej dotyczącej przemocy w rodzinie, skutków stosowania różnych metod wychowawczych oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy w sprawach dotyczących przemocy,

2. Zmniejszanie negatywnych następstw dla ofiar świadków występowania przemocy w rodzinie:

Sposób realizacji:

- udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą, w tym poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne i socjalne,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania bądź pobytu z właściwym wskazaniem bezpiecznego schronienia,
- pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą,
- informowanie Sądu Rodzinnego o zagrożeniach występujących w rodzinach w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci, współpraca z kuratorami sądowymi w tym zakresie,
- w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia dziecka interwencyjne odebranie dziecka.

3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie:

Sposób realizacji:

- poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- zajęcia edukacyjne w szkołach i placówkach oświatowych w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, konfliktem: indywidualne i grupowe,
- udzielania pomocy i wsparcia przez specjalistów (psychologa i psychoterapeutę) w punkcie konsultacyjnym

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

- współpraca z podmiotami realizującymi programy profilaktyczne i terapeutyczne,
- finansowanie udziału w szkoleniach w zakresie przeciwdziałania przemocy dla osób zajmujących się tą problematyką.

5. Dalsza realizacja zadań przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Perzów poprzez :

1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
2. Opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
3. Monitorowanie sytuacji osób i rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy w rodzinie,
4. Dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
5. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
6. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
7. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
8. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

6. **Postanowienia końcowe – zasady koordynacji Systemu i źródła jego finansowania**

- 1) Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki finansowe budżetu Gminy Perzów.
- 2) Realizatorem i koordynatorem opracowanego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Perzowie.

7. **Czas realizacji**

Realizacja działań zawartych w programie następować będzie w sposób ciągły w przeciągu kilku lat, w razie konieczności będą udoskonalane kierunki zamierzonych działań.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY PERZÓW**

Renata Włodarczyk

